

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 397/2018-13

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 14. novembra 2018 predbežne prerokoval sťažnosť [REDACTED], zastúpeného advokátom JUDr. Jozefom Sabóom, Obchodná 187/6, Sečovce, vo veci namietaného porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Košice I v konaní vedenom pod sp. zn. 10 Tk 2/2015 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDACTED] o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 19. októbra 2018 doručená sťažnosť [REDACTED] (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namietal porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných

slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Košice I (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 10 Tk 2/2015 (ďalej len „napadnuté konanie“).

2. Sťažovateľ namieta priet'ahy v napadnutom konaní vedenom pre trestný čin vraždy podľa § 9 ods. 2 a § 219 ods. 1 a 2 písm. c) Trestného zákona. Konanie bolo začaté na základe obžaloby prokurátora Krajskej prokuratúry v Košiciach č. k. 1 Kv 15/12/8800-158 z 29. októbra 2015, ktorej bola okresným súdom pridelená spisová značka 10 Tk 2/2015.

3. Sťažovateľ v sťažnosti k postupu okresného súdu v napadnutom konaní uviedol, že okresný súd v danej trestnej veci vykonal hlavné pojednávania:

„- dňa 11.03.2016, na ktorom súd vypočul sťažovateľa, spoluobvineného a poškodenú

- dňa 27.05.2016, na ktorom súd vypočul troch svedkov

- dňa 26.08.2016, na ktorom súd vypočul jedného svedka

- pojednávanie vytýčené na 30.09.2016 a 7.10.2016 boli odročené z dôvodu práceneschopnosti obhajcov

- dňa 14.10.2016, na ktorom súd vypočul jedného svedka

- dňa 02.12.2016, na ktorom súd vypočul dvoch svedkov

- dňa 27.01.2017, na ktorom súd čítal listinné dôkazy

- pojednávanie vytýčené na 15.05.2017 bolo zrušené z dôvodu práceneschopnosti obhajcov. Nový termín hlavného pojednávania bol vytýčený až na 11.09.2017.

- pojednávanie vytýčené na 11.09.2017 bolo zrušené z dôvodu práceneschopnosti členky senátu okresného súdu, prísediacej pani [REDACTED]

- nový termín pojednávania vytýčený na 23.10.2017 bol tiež zrušený z dôvodu práceneschopnosti členky senátu pani [REDACTED]

- dňa 04.12.2017, na ktorom súd vypočul jedného znalca

- dňa 08.02.2018, na ktorom súd vypočul dvoch znalcov

Okresný súd listom z 19.03.2018 oznámil sťažovateľovi, že sa rušia hlavné pojednávania dňa 28.03.2018 a 29.03.2018 z dôvodu práceneschopnosti sudcu.

Nový termín hlavného pojednávania bol vytýčený až na 20. septembra 2018, avšak aj toto pojednávanie bolo odročené bez vykonania dokazovania z dôvodu, že sa nedostavila predvolaná znalkyňa [REDACTED]

V súčasnosti je určený termín pojednávania na 08. november 2018, kde predvolaná je opätovne znalkyňa [REDACTED].“

4. Podľa názoru sťažovateľa je v trestných veciach začiatok lehoty pre posudzovanie priebehu napadnutého konania určený dňom, kedy bolo sťažovateľovi vznesené obvinenie, teda trestné stíhanie sťažovateľa vo veci jedného skutku trvá od 29. mája 2006 (12 rokov a 4 mesiace), a vo veci druhého skutku od 14. októbra 2014 (takmer 4 roky). Na základe uvedeného sťažovateľ zastáva názor, že v jeho trestnej veci ide o extrémnu dĺžku konania.

5. Z hľadiska hodnotenia kritéria povahy veci sťažovateľ uviedol, že hoci ide o závažné zločiny, prejednávacia vec nie je právne ani skutkovo zložitá, ide o bežnú agendu okresného súdu. V súvislosti so správaním samotného sťažovateľa ako druhým kritériom pre posúdenie priebehu napadnutého konania tento uviedol, že nepodáva obštrukčné návrhy a nezneužíva svoje procesné postavenie, hoci je potrebné prihliadnuť aj na špecifickosť trestného konania, v ktorom sa spolupráca obvineného nepredpokladá. V súvislosti s postupom orgánov činných v trestnom konaní je podľa sťažovateľa nesporné, že tieto prispeli k extrémnej dĺžke konania podstatným spôsobom, a preto sťažovateľ, poukazujúc na judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“), výslovne žiada ústavný súd o preskúmanie celkovej dĺžky napadnutého konania už od vznesenia obvinenia. V prípravnom konaní sa totiž vyskytli viaceré obdobia absolútnej nečinnosti orgánov činných v trestnom konaní, teda došlo k zbytočným prietahom v konaní. Vzhľadom na extrémnu dĺžku prípravného konania bolo potom úlohou okresného súdu postupovať s osobitnou starostlivosťou a rýchlo. Za taký podľa sťažovateľa nemožno považovať postup okresného súdu, ktorý nariad'oval hlavné pojednávania na jeden deň, na ktorý si predvolával jedného až dvoch svedkov, a ktoré odročoval s troj-až päťmesačným odstupom. Sťažovateľ v tejto súvislosti konkretizoval, že „od pojednávania 27.05.2016 do pojednávania 26.08.2016 uplynuli takmer 3 mesiace, pojednávania v dňoch 15.05.2017, 11.09.2017 a 23.10.2017 boli zrušené a pojednávalo sa až 04.12.2017. Pojednávania určené na

28.03.2018 a 29.03.2018 boli zrušené a až do 20.09.2018 sa vo veci nekonalo. Navyše pojednávanie 20.09.2018 bolo odročené bez dokazovania na 08.11.2018.

Tak sa stalo, že od naposledy vykonaného pojednávania, kde sa aj reálne vykonalo dokazovanie dňa 08.02.2018 uplynulo už bezmála 10 mesiacov.“

6. Sťažovateľ na základe uvedeného navrhol, aby ústavný súd nálezom vyslovil porušenie jeho označených práv postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 10 Tk 2/2015, aby okresnému súdu zakázal pokračovať v porušovaní ním označených práv, žiada tiež o priznanie finančného zadosťučinenia v sume 15 000 € a náhradu trov konania.

II.

7. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

8. Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa. Cieľom predbežného prerokovania každého návrhu (vrátane sťažnosti namietajúcej porušenie základných práv a slobôd) je rozhodnúť o prijatí návrhu na ďalšie konanie alebo o jeho odmietnutí, a teda vylúčení z ďalšieho konania pred ústavným súdom zo zákonom ustanovených dôvodov.

9. Pri predbežnom prerokovaní návrhu ústavný súd skúmal, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto zákonného ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo

návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

10. O zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti v zmysle judikatúry ústavného súdu možno hovoriť vtedy, keď namietaným postupom orgánu štátu (súdu) nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi namietaným rozhodnutím a základným právom alebo slobodou, ktorých porušenie sa namietalo, alebo z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť možno preto považovať tú, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistí žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, ktorej reálnosť by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (napr. II. ÚS 101/03, IV. ÚS 136/05, I. ÚS 426/08).

11. Z konštantnej judikatúry ústavného súdu tiež vyplýva, že nie každý zistený prieťah v súdnom konaní má nevyhnutne za následok porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, resp. práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (napr. I. ÚS 46/01, I. ÚS 92/03, III. ÚS 372/09). V prípade, keď ústavný súd zistí, že postup všeobecného súdu sa nevyznačoval takými významnými prieťahmi, ktoré by bolo možné kvalifikovať ako zbytočné prieťahy v zmysle čl. 48 ods. 2 ústavy, nevysloví porušenie základného práva zaručeného v tomto článku (II. ÚS 57/01, III. ÚS 30/03, III. ÚS 26/2011) alebo návrh odmietne ako zjavne neopodstatnený (I. ÚS 17/01, I. ÚS 57/01, III. ÚS 199/02).

12. Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prieťahov a v jeho prítomnosti a aby sa mohol vyjadriť ku všetkým vykonávaným dôkazom.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru má každý právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom.

13. Ústavný súd si pri výklade základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov osvojil judikatúru ESLP k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote, preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (napr. II. ÚS 55/98).

14. Z obsahu sťažnosti, jej príloh, ako aj z odôvodnenia prechádzajúcich súvisiacich rozhodnutí ústavného súdu vo veci sťažovateľa sa ústavný súd oboznámil so stavom napadnutého konania okresného súdu. V tejto súvislosti je podstatné, ako to už ústavný súd formuloval v uznesení sp. zn. II. ÚS 75/2018, ktorým sťažnosť sťažovateľa vo vzťahu k namietanému postupu okresného súdu v napadnutom konaní odmietol ako zjavne neopodstatnenú, že obžaloba bola v predmetnej trestnej veci podaná na okresnom súde 4. novembra 2015. Sťažovateľ v odôvodnení sťažnosti akcentuje dátum 29. mája 2006, resp. 14. októbra 2014, keď boli proti nemu vznesené obvinenia, z čoho vyplýva, že sťažovateľ v prednesenej argumentácii namieta celkovú dĺžku trestného konania vrátane časti týkajúcej sa postupu orgánov činných v trestnom konaní bez toho, aby ju však v petite podanej sťažnosti primerane označil. Ústavný súd viazaný petitom podľa § 20 ods. 4 zákona o ústavnom súde môže rozhodnúť len o tom, čoho sa sťažovateľ domáha v petite svojej sťažnosti, a vo vzťahu k tomu subjektu, ktorý označil za porušovateľa svojich práv (čl. 2 ods. 2 ústavy).

15. V súvislosti s postupom okresného súdu v napadnutom konaní v období od podania obžaloby (29. októbra 2015) do právoplatnosti uznesenia ústavného súdu sp. zn. II. ÚS 75/2018 z 1. februára 2018, ktoré nadobudlo právoplatnosť 16. marca 2018, ústavný súd poukazuje na odôvodnenie predmetného uznesenia, v ktorom konštatoval, že postup okresného súdu v napadnutom konaní bol s prihliadnutím na istú skutkovú zložitnosť v uvedenom období plynulý, a preto dospel k záveru, že priebeh napadnutého konania okresného súdu ešte zodpovedá obsahu základného práva sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie jeho veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

16. Ústavný súd sa preto zameril najmä na hodnotenie postupu okresného súdu v posledných ôsmich mesiacoch. Vo vymedzenom období okresný súd nariadil hlavné pojednávania pre účely vykonania ďalšieho dokazovania na 28. marec 2018 a 29. marec 2018, ktoré boli zrušené z dôvodu práceneschopnosti zákonného sudcu. Z uvedeného dôvodu bol spis 11. apríla 2018 pridelený sudcovi [REDACTED]. Po návrate z dlhodobej práceneschopnosti bola vec 3. augusta 2018 opätovne pridelená pôvodnému sudcovi [REDACTED], ktorý 20. augusta 2018 nariadil hlavné pojednávanie na 20. september 2018, ktoré bolo odročené na 8. november 2018 z dôvodu neprítomnosti znalkyne [REDACTED]. Posledné hlavné pojednávanie, na ktorom sa uskutočnilo dokazovanie, sa konalo 8. novembra 2018. V súčasnosti je nariadený ďalší termín pojednávania na 24. január 2019. Zo zistení ústavného súdu tiež vyplynulo, že sťažovateľ sa zúčastnil len prvého pojednávania, na ktorom požiadal, aby sa ďalšie pojednávania konali v jeho neprítomnosti.

17. Z uvedeného je zrejmé, že okresný súd bol v predmetnej veci krátkodobo nečinný v čase, keď bola trestná vec sťažovateľa pridelená inému zákonnému sudcovi. V tomto smere ústavný súd poukazuje na svoju judikatúru, z ktorej vyplýva, že nie každý zistený priet'ah v súdnom konaní má nevyhnutne za následok porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, resp. práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (I. ÚS 46/01, II. ÚS 57/01, I. ÚS 27/02, I. ÚS 66/02, III. ÚS 199/02, I. ÚS 61/03, I. ÚS 92/03, I. ÚS 154/03, I. ÚS 197/03, I. ÚS 35/04, I. ÚS 38/04, IV. ÚS 147/04, IV. ÚS 221/05, III. ÚS 372/09). Ojedinelá nečinnosť súdu hoci aj v trvaní niekoľkých mesiacov sama osebe ešte nemusí zakladať porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, resp. práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (I. ÚS 35/01, I. ÚS 42/01, III. ÚS 91/04, III. ÚS 59/05, III. ÚS 103/05). V prípade, keď ústavný súd zistil, že charakter postupu všeobecného súdu sa nevyznačoval takými významnými priet'ahmi, ktoré by bolo možné kvalifikovať ako zbytočné priet'ahy v zmysle čl. 48 ods. 2 ústavy, alebo konanie ako celok zodpovedá dobou svojho trvania času, v ktorom je možné jeho uzavretie spravidla očakávať (porovnaj rozhodnutia EŠLP vo veci Libanský v. Česká republika či Králiček v. Česká republika), nevyslovil porušenie základného práva zaručeného v tomto článku (napr. II. ÚS 57/01,

III. ÚS 30/03, IV. ÚS 110/04), prípadne návrhu buď nevyhoveli (napr. I. ÚS 11/00) alebo ho odmietol ako zjavne neopodstatnený (I. ÚS 17/01, I. ÚS 57/01, I. ÚS 27/02, III. ÚS 199/02, I. ÚS 197/03, I. ÚS 35/04, I. ÚS 38/04, IV. ÚS 221/05, III. ÚS 126/2010, I. ÚS 96/2011).

18. V dôsledku uvedených skutočností ústavný súd konštatuje zjavnú neopodstatnenosť sťažovateľom podanej sťažnosti smerujúcej k porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru v konaní vedenom pred okresným súdom pod sp. zn. 10 Tk 2/2015, v dôsledku čoho ústavný súd odmieta sťažovateľom podanú sťažnosť z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

19. Vzhľadom na to, že ústavný súd sťažnosť odmietol ako celok, bolo bez právneho významu zaoberať sa ďalšími požiadavkami sťažovateľa, ktoré v nej uplatnil.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 14. novembra 2018